

54

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. 442 III, 54/1970

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1968 - Φεβρουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξετάζομενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) .. *Ἀκω. Ἀκρια*,
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας *Μοκροταίου*
Νομοῦ .. *Κρασιλείου* .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .. *Γεώργιος*
Μαλινός .....
- ἐπάγγελμα .. *Δημοδιδάσκαλος* .....
- Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. *Ἀκρια Μοκροταίου* .. *Κρήνη* .....
- Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον .. *πέντε (5)* .....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Αἰδρίας* .. *Ξυλούρης* .. *ἐτῶν 84*
β) Χρηστοφοράκης .. *Τωάνης* .. *ἐτῶν 68*
ἡλικία .....
- γραμματικαὶ γνώσεις α) *ἀγράμματος* .. *β) Γ. Ἀμερικανῶν* .....
- ..... τόπος καταγωγῆς α) *Ἀκρία* .. *Μοκροταίου* .. *Ρεθύμνου* .. *β) Μοκροταίου* .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; ... *Μ. πεδινὰ καὶ ὄρη* .. *Μ. πεδινὰ καὶ ὄρη*
περιοχὰς προωρίζοντο ἀσκηνοτικῶς διὰ σπορεῖν
Ἐπὶ τῶν χωριστῶν ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ... *Ἦσαν χωρισταί* .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Ἀνήκον πρὸς μέμους ποσοστὸν εἰς Τούρκους .....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένην ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; ..... *Ναί* .. *πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων* .....

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται ἐν ἀμφοτέρας...

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..... *Ναί* .....

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Εἰργάζοντο συγγένει... ἄτομα... ἢ ὅλην τὴν οἰκονομίαν... γεωργίαν, ἀνεῦ τῆς διαποικίσεως τῶν...

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;...

Ὀρίσθη, ὅταν ἐπαίρουν τὸ ἔξ. καὶ οὐκ ἔμελλαν τὸν ἐπὶ τὸν ὅρον ἐπὶ τὸν ὅρον...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) *Εἶδος* .....

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρινητόν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται ἐποχικῶς, προήρχοντο ἀπὸ ὁρίσματος καὶ ὡς ἔχοντες χωρίον. ἦσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἡμερομίσθιον εἰς εἶδος.

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρεταί) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ναί... ἀπὸ γαιτανικά χωρίων... ἐκαλοῦντο γαιτανικά...*

χωρίων... ἐκαλοῦντο γαιτανικά...

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; .... *Μετέβαινον εἰς ἑρμηνείαν...*

Μετέβαινον διὰ τὰ ἐργασιοῦν εἰς σταφιδά...

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Μετέβαινον ἐποχικῶς ὡς ἐργάται...

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

α) με ζωϊκὴν κόπρον... β) με καῦσιν τῶν θάμνων... γ) δι' ὀργώματος.....

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. 1930 .....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. 60. σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1930... Με γεωργικὰ μηχανὰ ἀπὸ τοῦ 1955

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. 60. μονόφτερο ἐχρησιμοποιεῖται εἰς κτήματα μεδικα. 60. δίφτερο εἰς πατόζ. εἰδους κτήματα βορομήδεια ἐγίνετο ἀπὸ τὸ Μπαλάνειον.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) .. 1955 .....

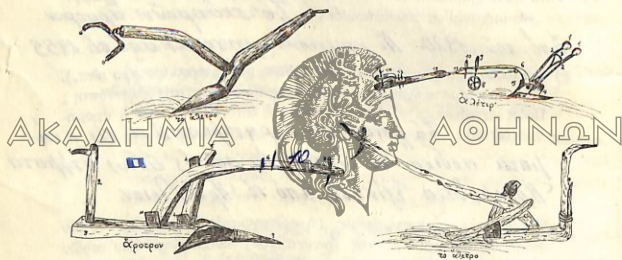
3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. Δεν χρησιμοποιεῖται .....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... *ἀπὸ τοῦ ἔτους 1955*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

κατασκεύαζετο ἀπὸ τὸν γεωργὸν τοῦ χωρίου καὶ ἀποδίδειν ἐλκυρίδων.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; *Σήμερον δὲν χρησιμεύονται ξύλινα ἄροτρα.*

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>γεωργὸν</i>	6. <i>εὐαθάρη</i>	11. ....
2. <i>ἐλκυστήρ</i>	7. <i>κατακλινίδι</i>	12. ....
3. <i>ποῦρ</i>	8. <i>παρούτι</i>	13. ....
4. <i>ὀφθαλμοί</i>	9. <i>ἐνρίον</i>	14. ....
5. <i>σπάθ</i>	10. <i>ἀκροεὐαθάρη</i>	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἦτο ἐπὶ ἰδίαις μορφαῖς.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Ὁρθογώνιον.

παράλλ. δον. (περίπου)

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλίου ἢ σιδήρου.

Ἦτο κατασκευασμένη ἐπὶ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

σκεπάρι, ἀρίδι, ξυλοφαῖ, πριόνι.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Χρησιμοποιοῦνται βόες, ἵπποι, ἡμίονοι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὰ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Χρησιμοποιοῦνται δύο ζῶα ἢ ἓν.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Εἶναι ἀναγκαῖος μόνο διὰ βόας.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζέυλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

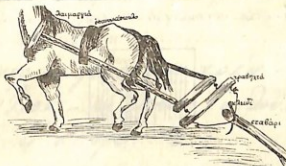
Ὁ κρίκος εἶναι κατασκευασμένος ἐκ σιδήρου καὶ λέγεται (λοῦρα).

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *Ἀπὸ τοῦ 1923.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

*Τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ αἰχμῶντος
οἱ δὲ κρίκοι, καὶ τὰ λοῦρα μὲ τὸ σαμαράκι
ἐν τῇ συγχαρίᾳ καὶ τὰ ζεύλα τοποθετοῦνται,
ὡς γίνετο τοῦ ἄροτρου εἰς τὸν φερε-
λι τῇ συγχαρίᾳ.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

Ἡ ὄργωσις γίνεται ἀπὸ ἄνδρα, ἐνίοτε καὶ ἀπὸ ὑπηρέτην.

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

Περιγράφεται εἰς τὸ ἐρώτημα (12)

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Τὰ ζῶα κατευθύνονται κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων, καὶ λύνται βύζας.

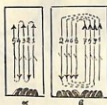

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α); +

Γίνεται ὡς τὸ σχεδιάγραμμα (α)...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ὄχι...

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριὰς, ντάμες, σισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

Εἰναι καὶ γίνεται ἀκόμη εἰς λωρίδας (ντάμες)...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Ἐχωρίζετο με αὐλακιάν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

εἰς τοὺς πολὺς ὀρεινοὺς ἀγρούς.

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί ; καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ἐφαρτῶντο ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ ἀγροῦ ἐκρηγοροῦντο ἀπ' αὐτῶν οἱ ἀνωτέρω τρόποι ὀργώματος

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

*Ἐγίνοντο. αὐτὰ γίνονται. τρία. ... Φεβρουάριον
... Ἀπρίλιον. ... αὐτὰ ἐπὶ τὸν Δεκέμβριον ... τοῦ Φθινο-
πώρου. ἢ σπορά.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐγίνοντο. αὐτὰ γίνονται. τρία. ... Φεβρουάριον

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐκκα. εὐκα. δύο. ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... *τρία. ... Φεβρουάριον. ... Ἀπρίλιον*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *τοῦ δισάκι,*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουτία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

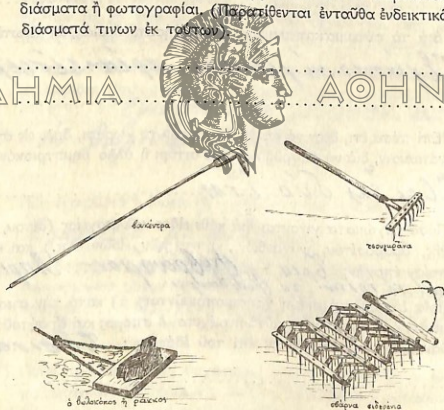
Μέ. ἑλλειψοειδῆ... σιδηρᾶν ράβδον...
ἢ... ὅποια... ἔχει... τοποθετηθῇ... εἰς τὸ ὅπι-
σθιον ἄκρον... τῆς... βουκέντρας... καὶ... καλεῖται
κάτσουνας.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

..... λυγρῆ δυν. γίνεται... σβάρνισμα.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....
Ο κύριος σκαίειται μὲ τσάρα ἢ βολεμάδα.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

τὸ ὄργωμα γίνεται μόνον ἀπὸ τὸν ζευγάν. Μόνον ὅταν ἔσθρῃς εἶναι ἀνθρώποι τὸν βοηθεῖ κάποιος ἄτομον συνήθως ἄνθρωπος δὲν ἐχέι ἰδιαιτέρη ἔκτα.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ὀσπρία εἰς γόνιμα χωράφια (βαρὶκα)

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

καλλιερχοῦνται εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἀγρῶν.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

δεν καλλιερχοῦνται γεωμηλα

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

Ἐνδεχόμενα εἶδη δρεπάνων
 1. ὀδοντωτό
 2. με κόψη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

Ἐνδεχόμενα εἶδη δρεπάνων
 3. ὀδοντωτή
 4. με κόψη

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; ....

Ἐνδεχόμενα εἶδη δρεπάνων
 5. ὀδοντωτή
 6. με κόψη

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *Ὁ σιδιερουργός... (χωρική).....*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων), ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Ἦτο καὶ εἰναι σήμερα ἐν χρήσει σπανιώτατα, σκεῆθως ὁ θερισμὸς γίνεται μὲ δρεπάνι.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *Περὶ πού... 0,10-0,15 μ.....*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *Οἱ θερισταὶ αποθετοὺν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα μόναι τιν.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Βοποδετοῦνται 4-5 χεριές ὁροῦ. Αἱ κεφαλὰς τῶν σταχυῶν διασταυροῦνται. Ἐάνω σέ καὶ δε. Ἐκκαλῖα τίθεται μία μικρὰ πέτρα 2-3 χ. ὕψους διὰ καὶ μὴν σκορπίσονται οἱ στάχυες ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

— 13 —

Ἐνίοτε τοποθετοῦνται μετὰ τὰς κεφαλὰς πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν, κατὰ τὸ δέσφρον ὅπως τῶν δερματιῶν οἱ ἔκκαλῖες τοποθετοῦνται σταυρωταί.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ... *καλούνται ἀγκαλιές* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον; *θερίζουν ἄνδρες*
καὶ γυναῖκες. Παλαιότερον ὑπῆρχον, σήμερον δὲ
ὑπάρχουν. ἐπαγγελματίαι θερισταί. .....

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ἀναματολογίαν).
ἡμείβοντο μὲ ἡμερομίσθιον εἰς
χρῆμα μετὰ παροχῆς φαγητοῦ
καὶ ἄνευ. .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των);
δὲν ἐλάμβανον καμμίαν προφύ-
λαξιν. Σήμερον γίνεται προφύ-
λαξ εἰς τὰς χεῖρας. .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

*Βυ. κ. ὡς... ἐδίδετο, δι' αὐτό... ὁ θερισμός
ἀρχίζει... Δευτέρα... Τετάρτη... ἢ Πάρεσκευα
ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν.*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐτραγουδοῦσαν*

*μὲ τραγουδοῦν... μαντινάδες, ἐνίοτε μὲ τρα-
γούδια.....*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυροὺς ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδη.

*Ἀφήνουν. ἓνα μικρὸν μέρος τῆς
ἀγρῶς... ἀθήριστον... καί τὸ μένον... ἀπαυερί-
... οἱ στάχυν... αὐτοὶ ἀπαυρίζονται... ὡς τραγῶ-
ν... ποντικῶν... καὶ ἀγριμῶν (... γαμῶν... ἀκανθο-
... χοίρων) κ. λ. π. θαλασσῶν... ὁ ἰδιοκτήτης... εἶναι εὐκα-
ριστημένον... ἀπὸ τῶν ἐσοδείων... μὲ ἀγνήναι... λίγον εἰς
τὰ ψάβαν μὲ πουλικά τῶν ἀγρῶν.*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *τὸ δέσιμον γίνεται*

*ἀμέσως... ὅταν οἱ... στάχυν ἦσαν... ξηροὶ... καὶ ὁ ἥλιος
τὰς πρωινὰς... μὲ ἀπογευματινὰς ὥρας... ὅταν
ἦσαν... ξηροὶ... ὅμως... ἀδέεται... μέχρι καὶ ξηραδοῦν.*

Πότε γίνεται ἡ σπορὰ ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....

.....

.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

.....

.....

.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

.....

.....

.....

.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

.....

.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

.. Ἡ μεταφορά ἐγένετο εἰς ὄκνην, ..
.. ἰσπῶν. α. λ. ο. .. Οἱ στάχυες βρεγέ-
.. ροντο. εἰς τὸ εὐάλωνι .....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένον τρόπον τοποθετήσεως; ~~Θεμιά~~ .....

κοστέσι. Ἡ τοποθέτησις γίνεται εἰς σωρόν
δὲ εὐκαρπίακ χωρὸν εἰς ὑψος 4-5 δεματιῶν.
Δὲν ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰς τὸν τόπον σας ἀλῶνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλώνι; .....

.. Ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰς εὐάλωνι .....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .....

.. Κατασκευάζετο ἔξω τοῦ χωρίου, ..
.. καὶ ἐν μέσῳ πού. καὶ μὴν εἶχε οὐδὲ σιτοκ.
.. δένδρα. ἢ ἄλλο, τί, πού. καὶ ἐμποδίζετο
.. τὸν ἀνέμον κατὰ τὸ ἄλωνα.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

*... Δυνάμει ἀνάμει. εἰς μίαν... οἰκογένειαν,
σπανιῶτατα εἰς δύο.* .....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

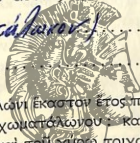
*Ἄρχεται ἀπὸ τῶν ἰούλων, μετ' ἔλθει τὸ ἑρμείστον,
το ἀργότερον εἰς τοὺς θρίον.*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Κατεσκευάσθη το. 64*

χώματος (χωματάλωνο). .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).

*Ἐγίνετο καθαρισμός τοῦ δαπέδου
καὶ ἐπάλειψις του με πηλὸν ἐκ χώματος
ἢ διὰ κόπρου βοῶν.* .....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

*Δέν ἐρίκετο ὠρισμένην ἡμέραν
καὶ ὥραν.* .....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ἀπό τῆς... θέρμανσός... ἐλαβάνοντο... πρὸς...
 πρὸς... ἐσκαρπίζοντο... εἰς... τὸ... εὐάγεδον... τοῦ...
 μέγρι... καλὴν... τοῦ... πρὸς... εἰς... 0,15-0,20 μέτρ.
 Δὲν ὑπάρχει... εὐάγεδον...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

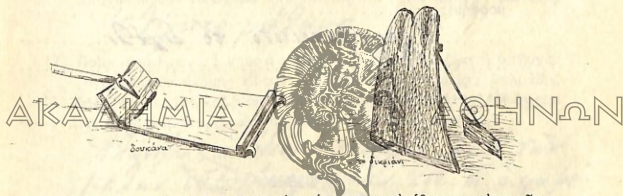
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρουλουργός, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

.....
.....
.....
.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθρεῖται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ..

*Χρησιμοποιεῖτο
θελασσυροὶ ἐν δύο τεμαχίων ἡμιφένων καὶ ἡμι-
μέγων ἐξ ἀποσχίδων (ἐλαστικῶν πετρῶν). Εὐρέτο
κυκλικῶς ἐπὶ τῶν ἐξευγμένων ζώων καὶ ἐπὶ
τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ μὴνης περὶ το
2 μ. περιῶν καὶ τὸ σ. 2άτος περὶ τὰ 3 τομ.
Δι' αὐτοῦ ἦλωνίζοντο ὅλα τὰ δημητριακά. Ἦτο τὸν
καὶ κατασκευῆς καὶ προελεύσεως.*

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἐρχεται ἐν... περί... τὴν... 8,30 π.μ... καὶ... 10...
ἐκ... περὶ... τὴν... 3,30-4 μ.μ...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Ἐχρησιμοποιεῖτο... τὸ διχάλι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὰ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχης ; .....

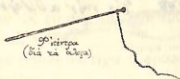
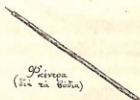
Ρίχνει... τοὺς ἀκόππους... στάχης μὲ...
τὸ διχάλι...

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

Υπάρχει... ἀλωνόβεργα... καλούμενη... βουκέντρι...
Ἦτο περίπου... 4 μ... κατασκευασμένη... ἐκ... κλάδων...
δένδρου... ὡς... ἐπὶ τὸ ἄκρον... ἐποδοσεῖτο...
ἀκρόν... παρτί

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

*Κάθε στρώσι ἐκαλεῖτο δούλα. Ἡ λωνίζοντο
5-7 στρώσεις καθ' ἡμέραν.....*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) .....

Ἐλέγοντο μάλαμα.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταί καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν .....

*Ἀλωνίζον, ὁ ἴδιος ὁ γεωργός μετὰ τῶν
μελῶν τῆς οἰκογενείας του ἢ ὁ φαρέ-
χιος ἢ ὑπαρχε στο σπίτι.....*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρ-
χον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ
τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν
κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*Ἐχρησιμοποιετο χακρά ξύλο, καλούμενον
κόπανον.....*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο·
πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; Ἐλέγετο

*κόπακος. Κατεσκευάζετο συνήθως ἐκ πλατάνου. τὸ
μῆκος του ἦτο περίπου 0,25-0,30 μ. καὶ τὸ πάχος του
0,6-0,8 μ. σχῆματός ὀρθογωνίου παραγίδου καὶ ἔνο-
ζυγοειδὲς εἰς λαβὴν.*

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Ἐκοπάνισεν ἐπὶ χαλῶν βαλίδας, ἀπὸ τοῦ κοπάνισμα εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Ἐτραγουδοῦντο δίστιχα ἀλλ' ἄλλα πρὸς τὴν ἐργασίαν, δὲν εἶχαν ἐκσπᾶν καὶ κρατοῦν τὸν ρυθμὸν τῆς ἐργασίας .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταγισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ .....

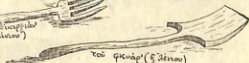
Ἐκαλοῦντο μὲν ἀλλὰ, ἐσωρεῖτο μὲν τὸ δικριάνι, ἐβίβετο εἰς αὐτὸ σπῆρα ἐοικμένης .....

τοῦ δικιργιάνι (ἐλάνου)

τοῦ δικριάνι (ἐλάνου)

τοῦ δικριάνι (ἐλάνου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

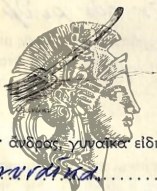
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Εἶχε ὀρχηρὰ ἐσφύνηει, δὲν ἐκαρφώνετο τί ποτε.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Μέ' θρινάκι καί φτυάρι (φύλλο).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρὸς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἀνδρας με' γυναίκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἔλεγοντο κοντύλια· ἐρίνετο καί δεύτερον ἀλώνισμα με' τὰν βωλόευσον.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο. *Ἡ δὲ ψίμα ῥεχίνεται ὅπως μὲν β.α...
 ἁλάνισμα... τῶν β.α. γεωλ. ἐστὶν ἡ διέξω...
 δια... πρὸς 4, σίτες, θρόνη, κ.ο.κ. α' μ. 1.7.*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Ἐχρησιμοποιεῖται σάρωθρα καὶ βολίστρας

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τύπους: βολίστρας, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίαις τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Μετά τὸ καρπολινε-*

μα ἐσκαλενδοῦσε ἐκ κίου. λικνίσμα. κατὰ τὴν. διάρσειαν τοῦ λικνίσματος. 1-2 χυκαῖνες μέσφωδρα χωρίβου. τὰ ἐκπορεύοντα κοντὺ δια. ἀπὸ τὸν καρπὸν. τὰ δαυὰ γίνονται. σπρόβ. τὰ κοντὺ δια χωρίβου ἀπὸ τὸν καρπὸν με βλίστρη, ἐπὶ συζέχρη. σπρίτ. τὸ ἰσόκρινόν διὰ τὸ καλὺτερον ἀποχωρεῖν τὸν καρπὸν ἀπὸ τὰ κοντυλία.

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λικνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *Ὁ καλὸς λικνισμὸς κατὰ*

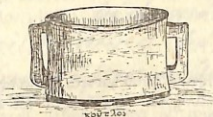
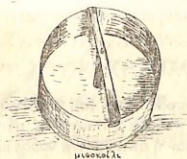
ρῶν. νὰ τελειώσῃ τὸ λικνισμὸ καὶ εὐχρηστόν. ἂν καρπὸς νὰ ἔχῃ γίνῃ σωρός. σωρεύεται. τὸ φτυάρι. ἐχαράσσεται σταυρός. με τὸ φτυάρι καὶ ἐπακολουθεῖ ἀποσκύνωσις. ἀπὸ τὰς παρεντυρισκομένους... εἰς τὸν αἰ. τῶν. ....

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτρος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Ὁ καρπὸς... μεταφέρεται. εἰς σπρίτ, σπριμίνος. ἢ... ἀσχευρῶσιν. ἢ... ὡραὶ, διότι. ἢ... τὸν. ἔβαλαν. με τὸν. ... δέξτε. σπρίτ. ἀσχευρῶσιν... ὑπὸ τὸν κίνδυνον. νὰ χαλάσῃ. ....*

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι. π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἱπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .

*Κατεβάζοντο... τοῦ παπαδια-
τικου... τοῦ ἀγροφυλακιάτικου... καὶ ὁ
μονοκτατα (ὑπερῶς κοινότητος). Ἡ μέτρησις
ἐγίνετο μὲν... ἐχρησίσθη... ὀκάδας.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

*Ἀποθηκεύετο εἰς... πιδάρια, ἀμφορία
... καὶ... ἐκτός τῆς οἰκίας.*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *τὸ ἀχραν. ἀπαθ. κεύεα...*
εἰς. πόν. ἀχρυνκκ., δὲ φ. ἀ. τινα. εὐρισκ. ο. φ. εναν...
α. λησιον. ταυ. στα. β. λου......

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...
.. Μετὰ τὸ ἀλώνισμα.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΜΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

.. Ἀνάθουν. φωτιάζει τὴν. ἑσπέραν τοῦ Κληδόνου
εἰς. β'. τὸ Πάσχα.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

α'. ἑσπέραν. Κληδόνου. εἰς τὴν α. λατεϊαν τοῦ
χωρίου. ἢ εἰς ἄλλα. κεντρικόν μέρος. κατὰ...
ὥραν. 2.30 μ.μ. ὥραν. β'. τὸ Πάσχα. ἔσταν. ἔξω
δ' ἑστὴς τὸ Χριστοῦ Ἀνάστη, εἰς τὸν περὶ τοῦ
αἵ, ἐκκλησιασίου.

2) Πώς λέγεται η φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

.....φενάρα.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ; . . .

...Λυγὲ' ὦν τὰ παιδιὰ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; Διὰ τὴν πυρὰν τοῦ Κ. 14-

δυνάμει χρησθέντων ασεβέων εν πρωτοφανεί. Διά τήν παρ' ἐν
τῷ Πάτρι καὶ πατρὶ συλλέγουσιν ἀφ' οὗς μ. ἡγ. κληρονομία
ἀπὸ τοῦ παρακρινέοντος ἀποστόλου.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Διὰ τὴν πύλιν ταῦ Κελύβου... καὶ δε. παιδὶ. φέρει
ἀπὸ τοῦ σπύρι. του. τοῦ στέφανου. τῆς Πρωτοφραγίας.

Διὰ τὴν αὐτοκτονίαν. Ἀλλ' ἔτι ὁ λόγος τοῦ π. α. β. γ. καὶ χωρὶς μεταβολῆς ἐν τοῖς παρακείμενοις ἀφροῖς μετὰ ῥῆσιν τοῦ ὁμοειδῆς ἵππου, ποῦ δὲ καὶ ἐν τῇ ἀφροῖ ἡ μετὰ ῥῆσιν ὡς περὶ τοῦ τοῦ ὁμοειδῆς ἵππου.

Ποῖα αὖ ἀναρτῶνται εἰς κάθε τόπον διὰ καθε πύαν ;

1) Προτεινací διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα . . . . .

Κι εσύ τόν Πάπα... ἀνάβουν πάλι φωτιά
γιὰ τὰ κάβουν τόν Ιούδα, ἀνάπτουν
δέ και πυρὰ τεχνέφους.....

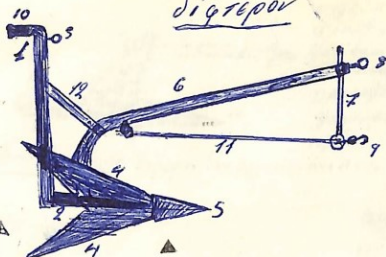
2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

βά' παιδία... με' παιδία... περὶ τοῦ πόντου.
ἀπὸ τῆς πύλης... λείποντας... ἀφ' ἑκείνου τὸν
καλὸν χρόνον... καὶ πάλιν οὐδὲν καλὸν ἔχον.

δύοτερον

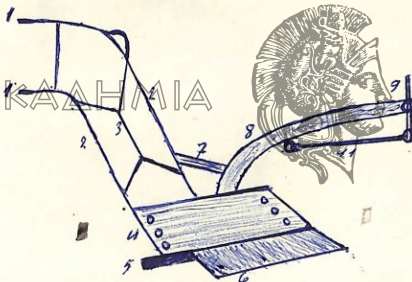

- 1) ἔχρη
- 2) ποδάρη
- 3) κερκὴ
- 4) παρούτια
- 5) ἐνὶ
- 6) σταβάρι
- 7) σάβη
- 8) καβρόν
- 9) γάνεβον
- 10) τεραχύν
- 11) βίτσα
- 12) γαλινάρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

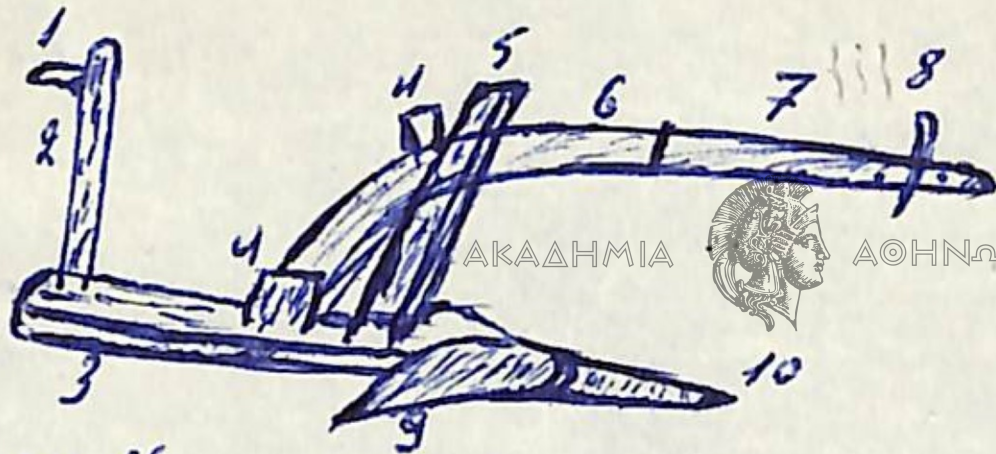
ΛΑΟΗΛΩΝ

φονόγτερον

- 1) τεραχύν
- 2) ἔχρη
- 3) γαλινάρι
- 4) σάβη
- 5) ποδάρη
- 6) ἐνὶ
- 7) γαλινάρι
- 8) σταβάρι
- 9) σάβη
- 10) καβρόν
- 11) βίτσα
- 12) γάνεβον

3,
6,
4,
5,

- 1) κεραυνοί
- 2) ἔκρη
- 3) ποδαίρι
- 4) σφύρι
- 5) σπάθη
- 6) σταθάρη
- 7) ἀντισταθάρη
- 8) κατακλιθεῖς
- 9) παρούσα
- 10) ὑνί.

Σύλινον ἀροτρον. Σήμερον δὲν χρησιμοποιεῖται.

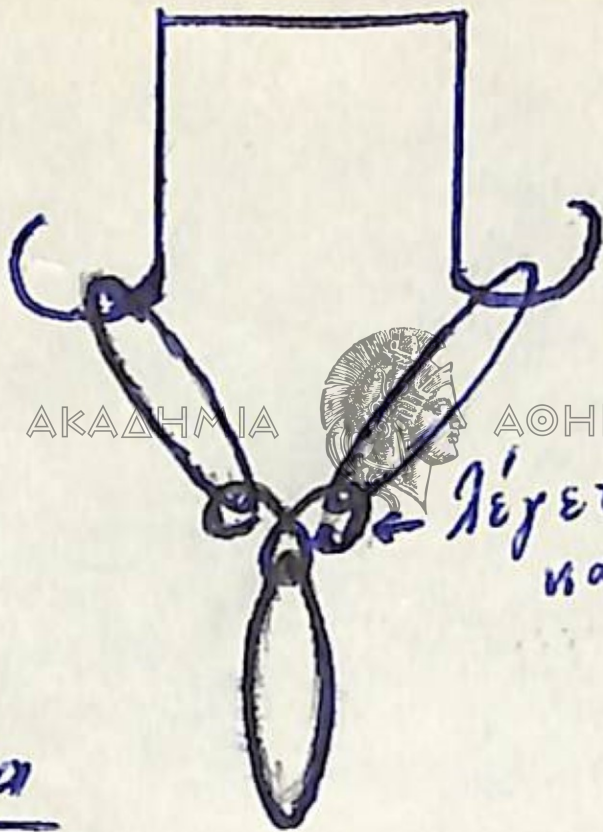

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΕΚΕ

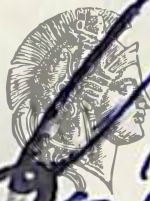
ΑΘΗΝΩΝ

ΣΠΙΔΗ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

λέγεται
ναβρός.

Λούρα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σεϋλα Σεβιν

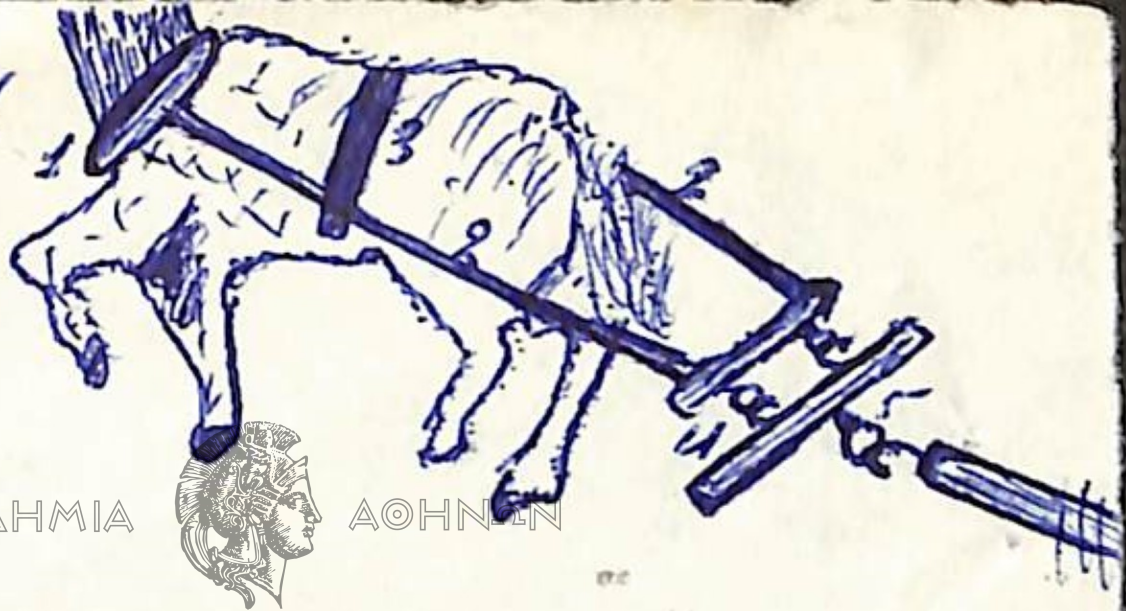

Συγός ψάλινος

- 1) Ψεύλα
- 2) Ἀναρψεύλα
- 3) Ἀμφιεύλα
- 4) ἑαυτὸ τοῦ συ-
μῶν τοῦ δε-
σφύτου τὰ λουρία.

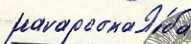
- 1) Κάσος
- 2) τραβήχτ'α-λουριά
- 3) σαφάρι
- 4) βυχαριά
- 5) κερπέλα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

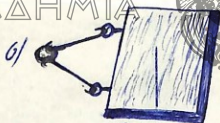
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

σβάρα

- 1) Η βουκέντρα κατασκευάζεται από ενδύς κλάδον δένδρου.
- 2) Με τὴν σκαλίδα σκαίονται μέρη καὶ δὲν εἰναι ἐπὶ τοῦ γὰ καλλιερμαδοῦν δι' ἀρότρου (πετρῶδ' ἐδάφη). τὰ μέρη τῆς σκαλίδας εἰναι : 1) γυμὰρι, 2) γούτζα, 3) τσοκίρι.
- 3) Με τὸν βαλοκόπον σκαίονται κῆποι, ἐπίσης εἰναι ἐν ἔργῳ τῆς καλλιερμαδοῦς τῆς ἀρότρου (πρυφάταις ἐδάφ' χωρατῶν).
- 4) Σκαίονται κῆποι καὶ ἀρότρου.
- 5) Σκαίονται πετρῶδ' ἐδάφ' καὶ ἀρότρου τὰ φέρει. τὸ φέρει 1) καλῆται μανὰρι (τσόκωρι) ἐξ. τὸ καὶ μαναρσκαλίδα, τὸ φέρει 2) καλῆται γούτζα.
- 6) Η σβάρα εἶναι κατασκευασμένη ἐκ πολλῶν γουδῶν βαλόντων.

δρεπάκι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1) δρεπάκι
2) χέρι εν
ζι' του.

Ὁ κατωτέρω γραφόμενός ἐλέγος κατὰ τὴν
δάρμεαν τοῦ Δερσιμοῦ.

Καὶ ἐν τὴν ἀπόφασιν, μικροῦ ἀποφασίσου
ἐν ἀντάδοσιν θάνατον βράβευτο τὸ κορμί σου.
Καὶ ἐν τὴν ἀπόφασιν μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν,
ἐν ἀπὸ τοῦ σοῦ μὲν βράβευσι δὲ ἐκ τὸν καὶ σε
πάρω. Ὡς δὲ βράβευσι δὲ πηγαίνωμεν μὲν ἀνα-
λαορένα, καὶ τὴν ἐστράτευση γιὰ σὲ καὶ τοῦ τὰ
πῶ ἐνα-ἐνα. Ὡς δὲ βράβευσι δὲ πηγαίνωμεν καὶ πῶ
τὰ δικά μας, τότε δὲ καὶ διατρέψωμεν γὰρ σου
τὰ μυστικά μας. Ὡς δὲ βράβευσι δὲ πηγαίνωμεν καὶ μυστικὰ ἐπὶ
τὴν, (Ὁρῶντες) καὶ οὕτως δὲ γυρεύωμεν τὴν
ἰδιότητα ἡμῶν. Ὡς δὲ πῶ καὶ δὲ πῶ καὶ
μεν παρὰ καὶ γὰρ καὶ καὶ πῶ καὶ τὴν ἰδιότητα
ἡμῶν. Κουμπάρο δὲ γυρεύωμεν καὶ ἰδιότητα ἀπὸ τὴν
τὴν, κουμπάρο μὲν τὰ στέγαντα γιὰ νὰ μὴ εἴ-
φανώσῃ καὶ βαρυνθῶσι ὁλόχρυσά καὶ μὴ
βαρυνθῶσι. Κι ὁρῶντες δὲ σταδούμεεν ὅσον ἄσπερα
περιστέρια. Κι ἄσπερα τερνάδες μᾶδια σου δὲ
πιάσωμεν ἐπὶ χέρια καὶ ἄσπερα τερνάδες μᾶδια
σου καὶ μὴ ἴσως κεράτια, ὅσοι δὲ τῶν
δὲ βαστούν ἐπὶ δεξιά χεράτια. Κι ἕνας παπᾶς
μὲν ἀσπρόρουχα δὲ τῶν φορεμένων καὶ μὴ σέ-
δῶσι τὴν εὐχή σου τῶν εὐλογημένων. Κι
εὐαγγελιο ὁλόχρυσος δὲ μὴ παρουσίαση καὶ
μὲν πολλὰ εὐλάβεια δὲ καὶ μὴ τὸ διαβάση,
καὶ δὲ τὸ προσκυνήσωμεν μὲν εὐλάβεια καὶ
τῶν καὶ τότε καὶ ὁ κουμπάρος μας τῶν
τέφανα δὲ τῶν. Ὡς καὶ μὴ τὴν τὸν

Δάριζοντε κουρέτα μὴ εἶναι γῆς φῶς σκοτεινῆς
Δάριζον καὶ ρουκέτα. Θά μᾶς ὁσεφαναῖ
βουνε καὶ στό χαρὶ ὁσὸν βούρε προδάρει δέ
δα' ράγουρε καὶ ἡμεῖς δα' γενοῦρε.

Από τῆς καλῆς καὶ Χριστοφορίαν.

Ἀκέρω καὶ δύο συνῆδη δίδωχα.

1) Πόρτα ἀπὸ τὴν παραβολὴν μὲ βάσεις καὶ δερὶ
γὰ καὶ μὲ δερὶ ὁ βορὴ καὶ ὁ ἄλλος καὶ φανέρω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Ὅλο ἀπὸ τὴν παραβολὴν καὶ ὅλο ἀπὸ τὸ δέταρ
μὲ βάσεις τὸν(ῆ) τὴν κατόριον(η) καὶ βράδω
τὸ προδάρει.

Ἀμπάρι. Ἦτο κατασκευασμένο ἐκ σανίδων ἐξ
κατὰ ὀρθογωνίου παραλλέλου, μήκους 4-5ρ. πλάτους
15ρ. καὶ ὕψους 15ρ. Ἐσωτερικῶς ἐχωρίζετο με' σανίδας
εἰς τρία μέρη.

Ἡ κορινθία. Ἐπλέετο ἀπὸ καλαμῶνα καὶ σφάινκ ἢ
μυρτιά. Ἐσωτερικῶς ἐκαλύπτετο ἀπὸ λεπτοῦν σφυ-
ρίδι πλάτους 3ρ. καὶ μήκους 15ρ. καὶ ὕψους 15ρ. Ἐξω-
τερικῶς καλύπτετο ἀπὸ πλατύτερων διαστά-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

προσβένεται τό χρονί (φύση) εἰς τὰ μέγιστα τῶν βοδῶν Ἀποδεδῆ ἢ
 τοποδέττοι, τοῦ βοῦ, τῆς φύλας καὶ ἑλληνιστοῦ πρώτα ἐν τῷ
 ἑνὶ ὧν καὶ κατόπιν ὡς τό ἄλλο, τοποδετοῦνται τὰ λούρα καὶ
 τὸν βοῦν καὶ ὀδονοῦνται τὰ βόδια πλησιέστερον τοῦ πρότου
 καὶ τέλος περνεῖνται εἰς τό κατακτείναι τὰ λούρα καὶ τό φέ-
 ρον ἔχει γίνεσθαι. Ὁ βοῦς πρὶν τό φύζιον κατακοπῆται.
 Μετὰ τό φύζιον ἀποδοδεῖται ὑπόρθε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ